

Școala Doctorala Medicina

MEMORIU ȘTIINȚIFIC
privind teza de doctorat cu titlul
”Calitatea vieții și rezultatele recuperării la pacienții români cu
tulburare de consum de substanțe”

Conducător de doctorat: Prof.univ.dr. VICTOR DUMITRAȘCU

Doctorand: RĂSCOLEAN (BRATU) MELANIA LAVINIA

Motivarea cercetării

Impactul diferitelor dependențe de substanțe, inclusiv droguri ilicite și prescripția medicală de medicamente, scade în mod universal calitatea vieții atât în grupurile de pacienți internați, cât și în ambulatoriu. O perspectivă mai largă asupra dependenței subliniază necesitatea unei evaluări cuprinzătoare, cu instrumente care surprind spectrul complet de rezultate legate de sănătate. În acest scop, apare ca un instrument complementar WHOQOL-BREF, oferind o evaluare concentrată a calității de vie legate de sănătate, care poate dezvălui perspective cruciale dimensiunile sănătății fizice și mintale.

Această abordare se aliniază cu alte constatări care au demonstrat că evaluările în ce privește calitatea vieții (QoL) ar putea oferi perspective asupra traiectoriilor clinice ale tulburări legate de consumul de substanțe, inclusiv probabilitatea menținerii abstenenței.

Evaluarea unor astfel de instrumente și perspective în studiul nostru ne va îmbogăți înțelegerea și va permite intervenții mai nuanțate care vizează îmbunătățirea calității vieții pentru indivizii care se luptă cu dependențe de substanțe în România.

Ca răspuns la această nevoie identificată, prezentul demers de cercetare și studiu științific își propune să evalueze calitatea vieții la pacienți internați cu tulburare de consum de alcool, în România, utilizând sondajul WHOQOL.

Ipoteza primară a acestui studiu este aceea că pacienții internați cu tulburarea consumului de alcool (AUD) în România, va prezenta scoruri în calitatea vieții (QoL) semnificativ mai mici în toate domeniile de sondaj WHOQOL comparate, la normele generale ale populației.

Ipoteza secundară explorează corelația dintre scorurile QoL și caracteristicile de fond ale pacienților cu AUD, urmărind identificarea domeniile specifice cele mai afectate de tulburare și identificarea zonelor în care intervențiile ar putea fi cel mai benefic.

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

P-ta Eftimie Murgu nr.2, Timisoara, Cod 300041, Romania

Tel: +40256204250, int 1422 E-mail: doctorat@umft.ro

www.umft.ro

Prin aceasta, studiul urmărește să contribuie la corpul existent de cunoștințe și să ofere o bază pentru îmbunătățirea practicilor de îngrijire a pacienților și a rezultatelor pentru persoanele fizice cu AUD în România.

Structura tezei de doctorat

1. CONTRIBUȚII PERSONALE
2. LISTA ABREVIERILOR
3. LISTA FIGURILOR
4. LISTA TABELELOR

I. PARTEA GENERALĂ

CAPITOLUL 1. Cadrul epidemiologic și teoretic al tulburărilor de consum de substanțe în România.

CAPITOLUL 2. Definirea calității vieții în contextul tulburărilor de consum de substanțe.

CAPITOLUL 3. Determinanți psihosociali și comorbidități la pacienții români.

CAPITOLUL 4. Instrumente și măsuri pentru evaluarea calității vieții în rândul populației.

II. PARTEA SPECIALĂ - CONTRIBUȚII PERSONALE

STUDIUL 1: Evaluarea aspectelor calității vieții la persoanele cu tulburare de consum de substanțe - o revizuire sistematică bazată pe chestionarul WHOQOL.

STUDIUL 2: Evaluarea calității vieții utilizând chestionarul WHOQOL-BREF la pacienții spitalizați cu tulburare de consum de alcool din România.

STUDIUL 3: Evaluarea schimbărilor calității vieții pe termen de 12 luni în rândul consumatorilor de opiacee din România și a factorilor de creștere asociați.

III. CONCLUZII FINALE ȘI PERSPECTIVE VIITOARE

BIBLIOGRAFIE

ANEXA

Contribuții științifice esențiale

- Această cercetare a fost structurată ca o analiză transversală vizând indivizii cu Tulburarea consumului de alcool (AUD), la Clinica de Psihiatrie a spitalului clinic de urgență „Pius Brînzeu” din Timisoara, cuprinsă între 1 ianuarie 2023 până la 31 decembrie 2023. Studiul a fost realizat sub auspiciile unui efort de colaborare care implică facultăți medicale și de cercetare cu expertiză în dependență și sănătate mintală, afiliată la Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timisoara.

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

P-ta Eftimie Murgu nr.2, Timisoara, Cod 300041, Romania

Tel: +40256204250, int 1422 E-mail: doctorat@umft.ro

www.umft.ro

- Ancheta a fost concepută pentru a adera la cele mai înalte standarde de conduită de cercetare etică, alinierea principiilor Declarația de la Helsinki - Principiile etice pentru cercetarea medicală care implică subiecte umane.
- Asigurând respectarea acestor orientări etice, studiul a fost derulat prin participarea voluntară a pacienților, cu un proces de consimțământ informat integral al studiului inițiere. Acest proces a fost conceput pentru a informa în detaliu participanții despre studiul, obiectivele, natura implicării lor, confidențialitatea răspunsurilor, dreptul absolut de a se retrage din studiu în orice moment fără implicații adverse pentru îngrijirile medicale în curs de desfășurare sau bunăstarea personală. Aprobarea etică pentru acest studiu a fost asigurată de la comitetul de etică al spitalului clinic de urgență „Pius Brînzeu” din Timișoara (numărul de aprobare 2429).
- Acest studiu este primul din România care examinează calitatea vieții la pacienți internați cu AUD, umplând un gol semnificativ în cercetarea regională. Prin realizarea sub-grupului detaliat, analizele asupra influenței stării civile asupra domeniilor calității vieții, am descoperit notabile asociații care nu au fost raportate pe scară largă în altă parte. Aceste constatări sunt special adaptate peisajul unic al asistenței medicale din România, oferind perspective vitale pentru asistența medicală locală, furnizorii și factorii de decizie politică pentru a îmbunătăți îngrijirea pacienților și a informa asupra intervențiilor.

Contribuții personale

- Conceperea temei de cercetare și definirea obiectivelor științifice. Doctoranda a formulat ipotezele de lucru, a identificat în nevoia de a explora noi factori și strategii terapeutice, a fost elaborată structura generală a studiului și selecția obiectivelor specifice.
- Colectarea și prelucrarea datelor clinice. Doctoranda a fost direct implicată în testarea și colectarea datelor în cadrul Spitalului Clinic de Urgență ”Pius Brînzeu” din Timișoara, în perioada 1 ianuarie 2023 - 31 decembrie 2023.
- Analiza statistică și interpretarea rezultatelor. Doctoranda a realizat analiza și folosirea instrumentelor specifice, a interpretat rezultatele și a elaborat concluziile finale.
- Elaborarea și redactarea integrala a capitolelor din teză. Toate capitolele teoretice și au fost redactate de doctorandă, pe baza literaturii științifice actualizate și a datelor obținute din propriile studii. Revizuirea critică a literaturii a fost realizat în mod riguros, cu accent pe tendințele actuale în studiul dependențelor de substanțe.
- Publicarea rezultatelor și participarea la diseminarea științifică. Doctoranda este prim autor în articole științifice publicate în reviste indexate (JCM, JPM, Medicina) și a participat activ la redactarea și transmiterea manuscriselor.
- Implicarea în respectarea normelor etice și de bună practică în cercetare. Autoarea a întocmit documentația pentru obținerea aprobării lor etice și a asigurat confidențialitatea datelor analizate.

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

P-ta Eftimie Murgu nr.2, Timișoara, Cod 300041, Romania

Tel: +40256204250, int 1422 E-mail: doctorat@umft.ro

www.umft.ro

Listă lucrări

1. **Bratu Melania Lavinia**, Sandesc D, Anghel T, Tudor R, Shaaban L, Ali A, Toma AO, Bratosin F, Turcu I, Gantsa A, Fericean RM, Bondrescu M, Barata PI. Evaluating the Aspects of Quality of Life in Individuals with Substance Use Disorder: A Systematic Review Based on the WHOQOL Questionnaire. J Multidiscip Healthc. 2023 Dec 28;16:4265-4278. doi: 10.2147/JMDH.S440764.
2. **Bratu Melania Lavinia**, Sandesc D, Anghel T, Dehelean L, Bondrescu M, Bratosin F, Tudor R. Quality of Life Assessment Using the WHOQOL-BREF Survey in Hospitalized Patients with Alcohol Use Disorder from Romania. Diseases. 2024 Jul 16;12(7):158. doi: 10.3390/diseases12070158.
3. **Bratu Melania Lavinia**, Sandesc D, Anghel T, Bratosin F, Vlad SV, Terzi A, Streian CG. Evaluating Quality of Life Changes over 12 Months Among Opiate Users from Romania and Associated Worsening Factors. Life (Basel). 2024 Oct 21;14(10):1336. doi: 10.3390/life14101336.

Comentariu critic

Tema abordată este una de mare interes și actualitate. Cercetările în acest domeniu sunt vaste, pe măsura provocărilor de adaptare a omului de astăzi la substanțele ce creează dependență. Societate parcurge o schimbare și această schimbare necesită o adaptare corespunzătoare în care educația, inteligența emoțională, relațiile interumane de calitate sunt esențiale.

Evident, se pot aduce și argumente critice asupra lucrării, multe aspecte ar putea fi discutate. Cu toate acestea teza este remarcabilă prin aplicarea sondajului WHOQOL-BREF pentru prima dată în România. WHOQOL-BREF este o versiune mai scurtă a instrumentului cuprinzător de evaluare WHOQOL-100 și a fost validat pentru utilizare în mai multe limbi, inclusiv în limba română. Această validare și utilizarea sa internațională pe scară largă îl fac un instrument adecvat pentru surprinderea diverselor aspecte ale calității vieții, într-o manieră sensibilă din punct de vedere cultural.

Astfel, în ciuda limitărilor, teza reprezintă un demers științific solid, care răspunde unei nevoi clinice reale și oferă contribuții originale, valoroase, în direcția creșterii calității vieții la persoanele cu tulburare de consum de substanțe.

Concluzii

- O proporție considerabilă (68,3%) dintre participanții la studiu se confruntă cu tulburări de sănătate mintală, subliniind legătura puternică dintre dependența de substanțe și bunăstarea mintală.
- Consumul de droguri pe termen lung apare ca un predictor semnificativ al scăderii calității vieții.

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

P-ta Eftimie Murgu nr.2, Timisoara, Cod 300041, Romania
Tel: +40256204250, int 1422 E-mail: doctorat@umft.ro

www.umft.ro

- Nivelul scăzut de educație are un impact negativ asupra calității vieții persoanelor cu dependență de substanțe.
- Studiul WHOQOL este un instrument eficient pentru evaluarea calității vieții în diverse contexte culturale și geografice.
- Dependența de substanțe afectează negativ toate domeniile calității vieții: fizic, mental, social și de mediu.
- Pacienții spitalizați pentru tulburare de consum de alcool în România, prezintă rezultate privind calitatea vieții influențate semnificativ de starea civilă.
- Persoanele căsătorite sau în cuplu raportează niveluri mai ridicate ale calității vieții fizice în comparație cu cele singure.
- Un nivel de educație mai ridicat este asociat cu o percepție mai bună a condițiilor de viață și a accesului la resurse.
- Programele de tratament ar trebui să includă consiliere și servicii de asistență socială pentru a spori respectarea tratamentului.
- Integrarea tratamentului medical cu serviciile de sănătate mintală este esențială pentru îmbunătățirea calității vieții.
- Sprijinul social este vital pentru succesul tratamentului și pentru bunăstarea generală a persoanelor cu dependență de substanțe.
- Factorii socio-economici, cum ar fi șomajul și nivelul scăzut de educație, sunt asociați cu o calitate a vieții mai scăzută.
- Reformele politice sunt necesare pentru a sprijini modele integrate de îngrijire a dependenței.
- Este nevoie de intervenții personalizate adaptate diferitelor grupuri demografice afectate de dependență.
- Evaluarea continuă a calității vieții în programele de tratament este importantă pentru monitorizarea progresului pacientului.

Data: 01.09.2025

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Dumitrașcu Victor

Semnătura:

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

P-ta Eftimie Murgu nr.2, Timisoara, Cod 300041, Romania

Tel: +40256204250, int 1422 E-mail: doctorat@umft.ro

www.umft.ro